



Sygn. akt IV KK 524/17

## **WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 14 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Ewa Sokołowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 14 lutego 2018 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w sprawie **Z. W.**

skazanego za popełnienie przestępstw z art. 190 § 1 k.k.

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 26 czerwca 2013 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 7 grudnia 2012 r.

**1. uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy orzeczenie zasądzające od Z. W. na rzecz Z. Z. zwrot wydatków związanych z ustanowieniem przez nią pełnomocnika, zawarte w wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 7 grudnia 2012 r.;**

**2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciąża Skarb Państwa.**

## UZASADNIENIE

Z. W. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 16 marca 2011 r. w M., trzymając i wymachując siekierą oraz drewnianym kijem groził pozbawieniem życia M. Z., a nadto groził pozbawieniem życia T. Z., P. Z., D. Z., P. Z. oraz Z.Z., a groźby te wzbudziły w zagrożonych uzasadnioną obawę, iż zostaną spełnione,

tj. o popełnienie przestępstwa z art. 190 § 1 k.k.,

II. w dniu 17 marca 2011 r. w M., groził pozbawieniem życia P. Z., a groźba ta wzbudziła w zagrożonym uzasadnioną obawę, iż zostanie spełniona,

tj. o popełnienie przestępstwa z art. 190 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z dnia 7 grudnia 2012 r.,:

I. oskarżonego Z. W. w zakresie czynów zarzuconych mu w punktach I i II aktu oskarżenia uznał za winnego tego, że

- w dniu 16 marca 2011 r. w M. słownie oraz dzierżąc i wymachując drewnianym kijem groził pozbawieniem życia [...], a nadto w odniesieniu do M. Z. także dzierżąc i wymachując siekierą, a groźby te wzbudziły w zagrożonych uzasadnioną obawę, iż zostaną spełnione,

- w dniu 17 marca 2011 r. w M. słownie groził pozbawieniem życia P. Z., a groźba ta wzbudziła w zagrożonym uzasadnioną obawę, iż zostanie spełniona, to jest popełnienia dwóch występków z art. 190 § 1 k.k. i przyjmując, że czynów tych dopuścił się działając w ramach ciągu przestępstw, na mocy art. 190 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 80 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 15 złotych;

II. na zasadzie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz każdego z oskarżycieli posiłkowych, tj. na rzecz [...] kwotę po 738,00 zł. tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem przez oskarżycieli posiłkowych pełnomocnika;

III. na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego w całości od ponoszenia kosztów sądowych przejmując je na rzecz Skarbu Państwa.

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2012 r., Sąd Rejonowy w O., na podstawie art. 626 § 2 k.p.k. i art. 627 k.p.k., dodatkowo zasądził od oskarżonego

na rzecz każdego z oskarżycieli posiłkowych, tj. na rzecz [...] kwotę po 885,60 zł. tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem przez oskarżycieli posiłkowych pełnomocnika. Postanowienie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron postępowania.

Od wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 7 grudnia 2012 r. apelację wniósł obrońca oskarżonego Z. W. Zaskarżając wyrok w całości i podnosząc zarzuty rażącego naruszenia przepisów postępowania, wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi i instancji.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 26 czerwca 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną i zwolnił oskarżonego od zwrotu należnych Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. Zasądził równocześnie od Z. W. na rzecz oskarżycieli posiłkowych, to jest [...] kwoty po 738,00 zł. tytułem kosztów udzielonego im zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji.

Kasację od tego wyroku Sądu odwoławczego wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny zaskarżając go na korzyść Z. W. w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 7 grudnia 2012 r., w zakresie zasądzającym od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej Z. Z. zwrot wydatków związanych z ustanowieniem przez nią pełnomocnika. Skarżący temu orzeczeniu zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu wadliwej kontroli odwoławczej i zaniechaniu rozpoznania przez Sąd Okręgowy w K. apelacji obrońcy oskarżonego, wniesionej na korzyść Z. W. od wyroku Sądu I instancji poza granicami środka odwoławczego, konsekwencją czego było utrzymanie w mocy rozstrzygnięcia tego Sądu zawartego w punkcie II części dyspozytywnej wyroku z dnia 7 grudnia 2012 roku, o zasądzeniu od Z. W. na rzecz oskarżycielki posiłkowej Z. Z. kwoty 738 zł. tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem przez nią pełnomocnika, uzupełnionego przez Sąd I instancji postanowieniem z dnia 28 grudnia 2012 r., zasądzającym od oskarżonego tytułem wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika dodatkowo kwotę 885,60 zł., a które to orzeczenie Sądu I instancji

zapadło z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 630 k.p.k., albowiem w sytuacji kiedy Z. W. nie został skazany za popełnienie przestępstwa na szkodę oskarżycielki posiłkowej Z. Z., brak było podstaw prawnych do zasądzenia od niego zwrotu wydatków związanych ustanowieniem przez Z. Z. pełnomocnika”. Podnosząc ten zarzut Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wskazanego wyroku w zaskarżonym zakresie, jak również uchylenie orzeczenia o zasądzeniu od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej Z. Z. zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem przez nią pełnomocnika zawartego w pkt II wyroku Sądu I instancji.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Kasacja Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego jest zasadna w stopniu oczywistym, co powoduje jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu w trybie przewidzianym w art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżony wyrok został faktycznie wydany z rażącym i mającym istotny wpływ na treść orzeczenia naruszeniem przepisów prawa procesowego wskazanych w zarzucie kasacji.

Słusznie zauważa skarżący, że Sąd Okręgowy w K. nie dokonał należytej kontroli odwoławczej przez co doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa - art. 433 § 1 k.p.k. i 630 k.p.k., polegającego na utrzymaniu w mocy wadliwego wyroku Sądu Rejonowego w O. Nieuzasadnione było bowiem obciążanie oskarżonego wydatkami z tytułu zastępstwa procesowego udzielonego Z. Z. przez ustanowionego przez nią pełnomocnika, gdyż nie została ona przez Sąd Rejonowy w O. uznana za osobę pokrzywdzoną przestępstwem z art. 190 § 1 k.k. przypisanym oskarżonemu. Przypomnieć należy, że zgodnie art. 627 k.p.k. od skazanego w sprawach z oskarżenia publicznego sąd zasądza koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz wydatki na rzecz oskarżyciela posiłkowego, ale zasada ta doznaje ograniczenia w art. 630 k.p.k. Na mocy tego przepisu, w sprawach z oskarżenia publicznego, jeżeli oskarżonego nie skazano za wszystkie zarzucane mu przestępstwa, wydatki związane z oskarżeniem w części uniewinniającej lub umarzającej postępowanie ponosi Skarb Państwa.

Wprawdzie obrońca Z. W. nie podniósł w apelacji stosowanego zarzutu, jednakże apelacja obrońcy zwrócona była co do całości wyroku Sądu I instancji i Sąd odwoławczy zobowiązany był przeprowadzić, zgodnie z art. 447 § 1 k.p.k., weryfikację całości orzeczenia. Utrzymując natomiast w mocy wyrok Sądu Rejonowego wydany z rażącym i mającym wpływ na jego treść naruszeniem przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 630 k.p.k., Sąd Okręgowy uczynił to z rażącym naruszeniem przepisów art. 433 § 1 k.p.k., co miało istotny wpływ na treść wydanego przez ten Sąd prawomocnego orzeczenia, albowiem utrzymane zostało nim w mocy wadliwe rozstrzygnięcie zasądzające od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej Z. Z. zwrot wydatków związanych z ustanowieniem przez nią pełnomocnika w kwocie 738 złotych. Sąd Najwyższy uchylił więc zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 7 grudnia 2012 r., w zakresie zasądzającym od Z. W. na rzecz Z. Z. zwrot wydatków związanych z ustanowieniem przez nią pełnomocnika. Wskazać należy, że to orzeczenie o kosztach procesu zawarte w punkcie II wyroku zostało uzupełnione postanowieniem z dnia 28 grudnia 2012 r. zasądzającym dodatkowo od oskarżonego na rzecz Z. Z., również jej nienależną, kwotę 885,60 zł. W wyniku uchylenia orzeczenia o kosztach zawartego w wyroku I instancji, co należy podkreślić, orzeczenie o kosztach zawarte w tym postanowieniu utraciło również byt prawny.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

